

Blik op de Homoet met zicht op het Apeldoorns Kanaal en de kade gezien vanaf de dijk.

In deze nieuwsbrief

Even voorstellen

Uitnodiging inloopbijeenkomst 27 juni 2024

Het veld in: kansen voor weidevogels in de Hoenwaard

Wat gebeurt er verder in het gebiedsproces Hoenwaard 2030?

Deelprojecten:

1. Natuurinclusieve landbouw
2. Gedeeltelijke versterking kade

Voortgang project

NIEUWSBRIEF GEBIEDSPAN HOENWAARD 2030

Inleiding

In deze nieuwsbrief leest u meer over de stand van zaken en de te zetten stappen op korte termijn. Het projectteam werkt met ingenieursbureau WSP de in het gebiedsplan Hoenwaard 2030 genoemde maatregelen uit. Dit is de volgende stap op weg naar de uitvoering.

Even voorstellen

Mijn naam is Lisette Dam. Ik ben de omgevingsmanager voor het project Hoenwaard 2030 namens de samenwerkende overheden, gemeenten Heerde en Hattem, Waterschap Vallei en Veluwe, provincie Gelderland en Rijkswaterstaat Oost Nederland. Ik werk graag samen met inwoners en (belangen)organisaties en vind het belangrijk om hen te betrekken bij water- en natuuropgaven. Daarbij vind ik het belangrijk om (technische) informatie in begrijpelijke taal te delen en samen te kijken naar de mogelijkheden. Dat is iedere keer weer een mooie uitdaging.

Sinds 2022 ben ik betrokken bij het project Hoenwaard 2030, een periode waarin we vooral achter de schermen aan het werk waren. In de zomer van 2023 heb ik een informatiebijeenkomst georganiseerd als aftrap van de fase van de planuitwerking. Tijdens de bijeenkomst stonden het gebiedsplan Hoenwaard 2030 en de opgaven centraal. Vanaf dat moment wordt het team van de samenwerkende overheden ondersteund door het ingenieursbureau WSP. Gezamenlijk zijn we van november 2023 tot mei 2024 in gesprek geweest met bewoners en grondeigenaren in het plangebied Hoenwaard. Voor de komende zomer organiseren we nog een informatiebijeenkomst. Hierover leest u meer in deze nieuwsbrief.

Het werk van omgevingsmanagement doe ik niet alleen. Mijn rechterhand is Rutger Blankvoort. Beiden doen we de gesprekken met bewoners en stemmen we af over de communicatie over het project, de grondverwerving, de ontwikkelruimte, de procedure van het projectbesluit en andere benodigde vergunningen. We worden ondersteund door specialisten op het gebied van communicatie, grondverwerving en juridische zaken.

Ik kijk ernaar uit om gezamenlijk te komen tot een haalbaar uitvoeringsplan, waarmee we toewerken naar een gebied dat klaar is voor de toekomst!

NIEUWSBRIEF GEBIEDSPLAN HOENWAARD 2030

Aankondiging informatiebijeenkomst 27 juni 2024

Op donderdag 27 juni, van 16.00 tot 20.00 uur, wordt een informatiebijeenkomst gehouden over de eerste fase van de planuitwerking Hoenwaard 2030 (zie ook www.hoenwaard2030.nl). Bewoners, ondernemers en overige belangstellenden zijn van harte welkom bij: Vrieze's Erfgoed/Molen De Vlijt, Groteweg 54 in Wapenveld. Bent u geïnteresseerd? Meld u dan aan via het e-mailadres hoenwaard2030@vallei-veluwe.nl.

Voorlopige ontwerp

Het afgelopen jaar is het projectteam samen met ingenieursbureau WSP aan de slag gegaan met de uitwerking van de opgaven en de maatregelen uit het gebiedsplan Hoenwaard 2030. De opgaven, de maatregelen en de door de omgeving ingebrachte alternatieve oplossingen zijn inmiddels uitwerkt tot een voorlopig ontwerp. Er is onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van maatregelen en alternatieven. De uitkomsten van deze eerste fase, waarin de haalbaarheid van de maatregelen is onderzocht, worden voor de zomer aan bestuurders van de samenwerkende overheden voorgelegd. Besproken zal worden wat nog nodig is om te komen tot een haalbaar plan, en hoe de vervolgitwerking richting een definitief ontwerp kan worden opgepakt.

In gesprek met elkaar

Tijdens de bijeenkomst is gelegenheid om met het projectteam en WSP in gesprek te gaan over het voorlopige ontwerp van de maatregelen en de uitkomsten van het onderzoek naar de haalbaarheid. Ze zijn er om uw vragen te beantwoorden en extra toelichting te geven.

Bijeenkomst volksvertegenwoordigers

Op dinsdagavond 21 mei 2024 vond in het gemeentehuis van Hattem een bijeenkomst plaats voor de volksvertegenwoordigers van de vijf samenwerkende overheden. Zij zijn op hoofdlijnen geïnformeerd over het project. De bijeenkomst is niet druk bezocht; de aanwezigen waren geïnteresseerd en kregen de gelegenheid hun vragen te stellen.

Het veld in: Kansen voor weidevogels in de Hoenwaard

Het gebiedsplan voorziet in herstel en ontwikkeling van verschillende vormen van natuur. Daarbij staan doelstellingen vanuit Natura 2000 (het Europese netwerk van beschermde natuurgebieden) voorop. Deze kunnen voor een deel prima samengaan met uitbreiding van het leefgebied voor weidevogels. Sterker nog, een aantal Natura 2000 doelsoorten, zoals de watersnip en kwartelkoning (zie foto), deelt bepaalde wensen met weidevogels als de grutto, scholekster en tureluur. Uitstel van de eerste maaibeurt draagt bij aan een geschikt leefgebied voor deze vogels. Dat kan ook prima op gronden met agrarisch gebruik, ook al zal de opbrengst hierdoor lager zijn. Een vergoeding voor agrarisch natuurbeheer is daarom op zijn plaats.

Het natuurlijke reliëf van de Hoenwaard maakt het goed mogelijk om geleidelijke overgangen te maken in de graslanden: van hoog naar laag, van droog naar nat. Plasdras plekken en moeras, met daarbij een natuurlijker beheer van de graslanden, maken het vogelparadijs compleet. Wie weet komt zelfs de porseleinhoen weer broeden. Dat is een bijzondere vogelsoort die – alleen al vanwege de naam – de Hoenwaard eer aan doet.

Wat gebeurt er verder in het gebiedsproces Hoenwaard 2030?

Natuuronderzoek

In de Hoenwaard doen we onderzoek naar de natuur. Eerst hebben we bekeken welke planten en dieren er zijn en waar ze kunnen leven. Dit onderzoek en het rapport met de resultaten daarvan noemen we de natuurtoets. Dit is belangrijk om te weten of onze plannen goed zijn voor de natuur (we noemen dit: het toetsen van plannen in de buitenruimte aan de Omgevingswet voor planten, dieren en leefgebieden). Het veldonderzoek voor de natuurtoets is afgerond.

Nu zijn we bezig met een preciezer onderzoek naar specifieke beschermde planten en dieren. Dat heet ook wel het nader (veld)onderzoek flora en fauna. Bepaalde soorten kunnen alleen in bepaalde perioden worden onderzocht. Daarom duurt dit onderzoek tot in september. U kunt onze ecologen die dit natuuronderzoek uitvoeren regelmatig in het gebied zien werken.

Uit onze onderzoeken blijkt dat er veel verschillende planten en dieren in het gebied zijn, waarvan sommigen zijn beschermd. Het gaat onder meer om buizerd, steenuil, kerkuil, wezel, steenmarter, poelkikker, das, otter, bever, grote modderkruiper (vis) bittervoorn (vis), grote vos (vlinder) en grote weerschijnvlinder.

De resultaten van deze onderzoeken gebruiken we om een plan te maken waarmee we de natuur willen beschermen en verbeteren. We kunnen soms de invloed van onze plannen op de bestaande natuurwaarden kleiner maken (dat noemen we: mitigeren). Maar soms kan dat niet, en dan moeten we op een andere plek de natuur meer ruimte geven (dat heet ook wel: compenseren). Dit plan, dat we het compensatie- en mitigatieplan ecologie noemen, maken we op een later moment. Het compensatie- en mitigatieplan is nodig voor het krijgen van de natuurvergunningen om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

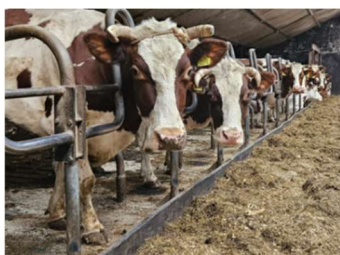
Milieuhygiënisch onderzoek

Behalve het natuuronderzoek doen we ook onderzoek naar de kwaliteit van de bodem in het gebied. Milieuhygiënisch onderzoek betekent dat we bekijken hoe schoon en gezond de omgeving is voor mensen, dieren en planten. Dit doen we voor de bodem onder het water en op het land. Dit veldonderzoek is al klaar, en het eerste rapport met de resultaten daarvan wordt nu uitgewerkt.

Deelprojecten

1. Natuurinclusieve landbouw

Binnen het gebiedsproces is een van de opgave het stimuleren van duurzame landbouw passend bij het gebied Hoenwaard. Sharon Groenewold, projectleider van dit deelproject, gaat voor de komende nieuwsbrieven in gesprek met een aantal agrariërs in het gebied. Ditmaal deed zij dat met de eigenaren van een agrarisch bedrijf in de Homoet. In het kader van de privacy worden geen namen genoemd.

Even voorstellen

We hebben een melkveehouderij waar wij gemiddeld 40 à 50 koeien melken. We produceren weidemelk voor Leerdammer kaas in Dalfsen. Wij brengen de koeien voor een deel over de weg naar het weiland. De fietsers en wandelaars bevinden zich dan gewoon tussen de koeien. Dit zorgt voor leuk contact met de omgeving. Zo leren we van elkaar.

Recht om te weiden in Hoenwaard

Onze opa en zijn broer waren vestingstad boeren in de binnenstad van Hattem. De boerderij met de stallen stond binnen de stadsmuren. Koeien en mest bij huis; dat was niet altijd even hygiënisch. Alle inwoners, de geboren en getogen Hattemers, kregen rechten om in de Hoenwaard te mogen weiden. Deze rechten werden 'scharen' genoemd. Omdat alleen de boeren deze scharen gebruikten, ruilden en kochten zij deze over van bijvoorbeeld de kapper, de smid en de bakker. Van ongeveer 30 stadsboeren in Hattem zijn er toen zo'n 15 naar de Hoenwaard verhuisd. In 1955 is de broer van onze opa richting de Hoenwaard verhuisd. Daar hebben wij tot op de dag van vandaag onze boerderij.

Boeren met de dreiging van het water

Wij kennen de Hoenwaard al van kinds af aan. Hierdoor zijn wij ons heel bewust van de omgeving en de belangrijkste factor: het water. Het kan zijn dat het water hoog komt te staan. De koeien moeten toch eten, dus dat betekent dat we voer moeten inkopen als zij de wei niet in kunnen. Dit is prijzig. We houden daarom rekening met de dreiging van het water. We zorgen voor een buffer en houden niet meer dieren dan dat wij zelfvoorzienend kunnen onderhouden met ons land.

Samenspel koe en haar omgeving

Onze filosofie is het boeren in het ritme van de natuur. We proberen met de natuur mee te bewegen. We gebruiken de koe als beheerder van het gebied. Een koe stapt niet op een vogelnest. Waar de koe gepoept heeft, schiet het gras omhoog. Hierdoor ontstaan kleine eilandjes in het weiland waar de kuikens van de vogels bescherming krijgen. Door het gras niet naar de koeien te brengen, maar de koeien naar het gras hoeft er ook niet zoveel diesel in de trekker. Zo leven we samen met de koeien en de omgeving.

Rust en afwisseling maken de Hoenwaard levendig

In een levendige Hoenwaard loopt er vee door de weilanden. Er is ruimte voor boerenbedrijven die op een duurzame manier met de omgeving boeren. Iedereen heeft het recht om in de Hoenwaard te zijn. Dit zorgt voor de afwisseling die de Hoenwaard uniek maakt. Door de verschillende beheerders blijft de afwisseling in het gebied. Het is ook belangrijk dat er een bepaalde rust in het gebied blijft. Door te zorgen dat niet elk gebied toegankelijk is, krijgen de natuur en de weidevogels ook de ruimte.

NIEUWSBRIEF GEBIEDSPAN HOENWAARD 2030

2. Gedeeltelijke versterking noordelijke kade Hoenwaard

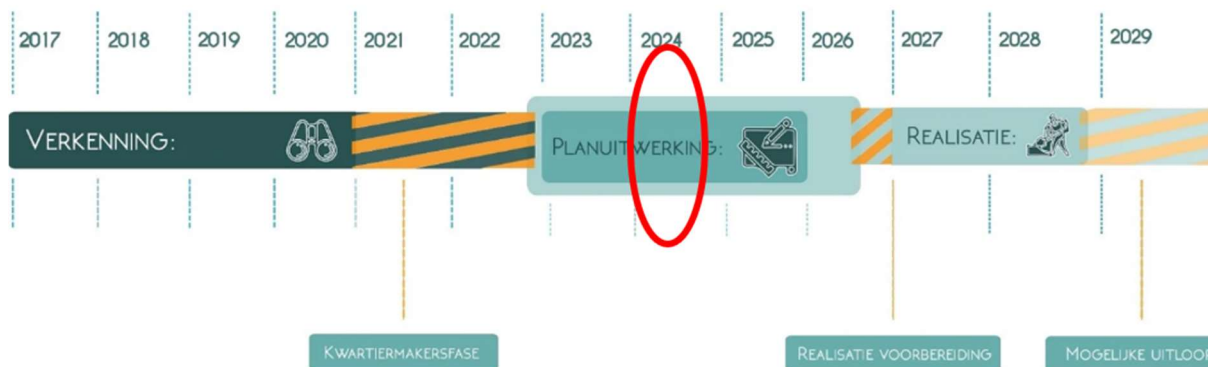
Het projectplan Waterwet Versterking noordelijke kade (verleggen teensloot) Hoenwaard doorloopt de procedure voor vaststelling door het dagelijks bestuur van het waterschap. Naar verwachting kan het projectplan Waterwet met inspraaknota in juni worden gepubliceerd voor de inspraak. Daarnaast lopen de vergunningprocedures voor de Wet natuurbescherming (provincie Gelderland) en de Omgevingsvergunning (gemeente Hattem), waarvoor de (ontwerp) besluiten zijn gepubliceerd. De grondverwerving is, op een perceel na, afgerond.

Parallel aan deze lopende zaken start de aanbesteding voor de realisatie van het werk. Volgens de voorwaarden uit het ontwerpbesluit Wet natuurbescherming kan begin september, na het broedseizoen, gestart worden met de uitvoering. Mochten procedures onverhoopt langer duren of de grond is niet tijdig verworven, dan schuift de uitvoering van het werk mogelijk (een jaar) op.

Voortgang project

Op dit moment onderzoeken we de haalbaarheid van de maatregelen uit het gebiedsplan Hoenwaard 2030. Daarvoor voeren we gesprekken met bewoners en grondeigenaren en doen we onderzoek in het gebied (ecologie en waterbodem). WSP ontwerpt de maatregelen en rekent hieraan. Tevens kijken we naar mogelijkheden voor financiering van alle maatregelen en voeren we intern gesprekken over de vergunbaarheid van maatregelen. Hiermee zijn we in de zomer van 2023 gestart na de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst. Voor de komende zomer werken we toe naar een Voorkeursalternatief; het voorlopig ontwerp voor de Hoenwaard op hoofdlijnen. Tijdens de inloopbijeenkomst op 27 juni a.s. is er gelegenheid om kennis te nemen van het Voorkeursalternatief (zie het bericht in deze nieuwsbrief).

Vanaf de zomer wordt het Voorkeursalternatief verder uitgewerkt.

Raakvlakproject: Natuurvriendelijke IJsseloevers

Binnenkort publiceert de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een aankondiging in de Staatscourant dat er een verkenning wordt uitgevoerd naar de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de IJssel in het gebied van de Hoenwaard 2030. Deze natuurvriendelijke oevers willen ze aanleggen tussen 't Kleine Veer bij Hattem en de grens van de gemeenten Heerde en Olst-Wijhe. De publicatie heet formeel 'Kennisgeving voornemen en participatie' en heeft als doel om u te informeren en uit te nodigen om mee te denken over de aanleg van de natuurvriendelijke oevers. U kunt hierop schriftelijk en/of mondeling reageren. In de kennisgeving staat hoe u dit kunt doen en waar u informatie kunt vinden. De publicaties in de Staatscourant kunt u vinden via de link: [Staatscourant | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#).